

Komu odszkodowania za szkody łowieckie

Od dnia 8 kwietnia 2010 r. obowiązuje rozporządzenie Ministra Środowiska z 8 marca 2010 r. w sprawie sposobu postępowania przy szacowaniu szkód oraz wypłat odszkodowań za szkody w uprawach i płodach rolnych (Dz.U. z 2010 r. nr 45, poz. 272)

Akt ten zastąpił poprzednio obowiązujące rozporządzenie z dnia 15 lipca 2002 r. w sprawie sposobu postępowania przy szacowaniu szkód oraz wypłat odszkodowań za szkody w uprawach i płodach rolnych (Dz.U. z 2002 r. nr 126, poz. 1081).

Nowy akt prawny **wskazuje sposób szacowania szkód wyrządzonych w uprawach i płodach rolnych przez dziki, losie, jelenie, daniela i sarny, jak również sposób wypłaty odszkodowań.**

Prawo łowieckie (Dz.U. z 2005 r. nr 127, poz. 1066 z późn. zm.) nie zawiera definicji pojęcia „uprawa rolna”. Zgodnie z uchwałą Sądu Najwyższego 7. sędziów z dnia 27 listopada 2007 r. III CZP 67/07 **uprawą rolną** w rozumieniu art. 46 ust. 1 ustawy z dnia 13 października 1995 r. – Prawo łowieckie – **jest każda uprawa prowadzona na gruncie rolnym.**

W uzasadnieniu powyższej uchwały Sąd Najwyższy podał, że istotne znaczenie przy ustalaniu znaczenia pojęcia uprawa rolna, ma ratio legis przepisu art. 46, ust. 1, pkt 1 Prawa łowieckiego „Dzierżawca lub zarządca obwodu łowieckiego obowiązany jest do wynagradzania szkód wyrządzonych: w uprawach i płodach rolnych przez dziki, losie, jelenie, daniela i sarny”.

Gospodarka łowiecka prowadzona jest w obwodach łowieckich, stanowiących obszar gruntów o ciągłej powierzchni, zamkniętej jego granicami, nie mniejszy niż trzy tysiące hektarów, na którego obszarze istnieją warunki prowadzenia łowiectwa. Ma na celu racjonalne gospodarowanie zwierzyzną w myśl zasad ekonomii i zgodnie z założeniami ochrony przyrody oraz zgodnie z gospodarką rolną i leśną.

Ponadto, Sąd Najwyższy w uzasadnieniu zauważa, że obowiązek wynagradzania szkód pełni funkcję kompensacyjną związaną z ograniczeniami prawa własności gruntów rolnych, które z mocy powszechnie obowiązujących przepisów prawa musi znosić posiadacz uprawy rolnej, ze względu na potrzebę realizacji interesu publicznego. Zasada ochrony własności wyrażona w art. 64 ust. 1 i 2 Konstytucji wymaga, aby odszkodowanie w pełni pokrywało szkody wyrządzone w uprawach przez zwierzyinę łowną.

Odnosząc się do wykładni językowej i celowościowej pojęcia uprawy rolnej, należy przyjąć za Sądem Najwyższym, iż podstawowym kryterium dla uznania uprawy za rolną jest rodzaj gruntu, na którym uprawa jest prowadzona. Grunt ten powinien być gruntem rolnym, a więc gruntem, który jest lub może być wykorzystywany do prowadzenia działalności wytwórczej w rolnictwie. (...) Pewną wskazówkę w kwestii określenia pojęcia uprawy rolnej daje art. 46¹ k.c., według którego do działalności rolniczej należy również produkcja ogrodnicza i sadownicza.

Zgodnie z przepisem art. 48 prawa łowieckiego **odszkodowanie nie przysługuje:**

- 1) osobom, którym przydzielono grunty stanowiące własność Skarbu Państwa jako deputaty rolne na gruntach leśnych;
- 2) posiadaczom uszkodzonych upraw lub płodów rolnych, którzy nie dokonali ich sprzętu w terminie 14 dni od dnia zakończenia okresu zbioru tego gatunku roślin w danym regionie, określonego przez sejmik województwa w drodze uchwały;
- 3) posiadaczom uszkodzonych upraw lub plonów rolnych, którzy nie wyrazili zgody na budowę przez dzierżawcę lub zarządcę obwodu łowieckiego urządzeń lub wykonywanie zabiegów zapobiegających szkodom;
- 4) za szkody nieprzekraczające wartości 100 kg żyta w przeliczeniu na 1 hektar uprawy;
- 5) za szkody powstałe w płodach złożonych w sterty, stogi i kopce, w bezpośrednim sąsiedztwie lasu;
- 6) za szkody w uprawach rolnych założonych z rażącym naruszeniem zasad agrotechnicznych.

Istotną modyfikacją w stosunku do poprzednio obowiązujących zapisów rozporządzenia jest zmiana terminu zgłoszenia szkody przez właściciela lub posiadacza gruntu, który wynosi 3 dni od dnia stwierdzenia szkody, a nie jak poprzednio 7 dni od dnia jej powstania. Przewidziano również inny termin dla zgłaszania szkód wyrządzonych w sadach, który wynosi 14 dni od dnia powstania szkody z jednoczesnym określeniem liczby uszkodzonych drzew.

Warto również zwrócić uwagę na fakt, iż poprzednio obowiązujące przepisy zobowiązywały dzierżawcę lub zarządcę obwodu łowieckiego do informowania właściwego miejscowo zarządu gminy o osobach uprawnionych do przyjmowania zgłoszeń szkód wyrządzonych przez dziki, losie, jelenie, daniela i sarny w uprawach i płodach rolnych. Na tle obowiązującego stanu prawnego informuje się o tym właściwego miejscowo wójta (burmistrza, prezydenta miasta) oraz właściwą terytorialnie izbę rolniczą.

Doprecyzowano także przepis dotyczący powiadamiania poszkodowanego o terminie dokonania oględzin, ostatecznego szacowania szkody lub ponownego szacowania szkody. Poszkodowany jest o nim powiadamiany nie później niż na 2 dni przed ich dokonaniem, a za porozumieniem stron – w terminie krótszym.

Ponadto, uściślono przepisy dotyczące dokonywania oględzin, przy czym oględzin nie dokonuje się w przypadku szkód:

- w płodach rolnych;
- wyrządzonych przez dziki na łąkach i pastwiskach;
- w uprawach, jeżeli szkoda powstała i została zgłoszona bezpośrednio przed sprzętem uszkodzonej uprawy lub w jego trakcie.

Karolina Partyka
radca prawny w PODR Boguchwała